

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
resursskolor i Resursskolan Strängnäs i Strängnäs
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Resursskolan i Strängnäs. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som har tagits fram för granskningen (se bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer; hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Resursskolan i Strängnäs i följande utsträckning:

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Eleverna ges i flera delar en målfokuserad och stimulerande undervisning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver ge eleverna mer möjligheter att öva sig på att reflektera och diskutera tillsammans i undervisningen.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Eleverna ges i flera delar en undervisning som möter deras stödbehov.

- Lärarna behöver anpassa undervisningens arbetssätt och innehåll på ett sätt som ytterligare möter elevernas behov och förutsättningar samt ge eleverna ett mer aktivt och individanpassat lärarstöd.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver i högre omfattning arbeta för att göra eleverna medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 12 juni 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:9816) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning. Varje frågeställning innehåller dessutom en motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i observationer, intervjuer med elever, lärare, annan personal och rektorn samt inhämtad information.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Inom denna frågeställning granskas om undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål och om lärarna tydliggör för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Vidare granskas om undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas. Härtill granskas om undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar en målfokuserad och stimulerande undervisning, men utvecklingsområden finns.

Undervisningens mål och syfte

Lärarna tydliggör för eleverna vilka kunskapsmål som undervisningen inriktas mot och vilket syfte olika arbetsmoment har. Inför ett nytt ämnesområde och vid uppstarten av lektionerna går lärarna både muntligt och skriftligt igenom målet med uppgifterna samt varför eleverna ska arbeta med ämnesområdet eller uppgiften. Lärarna återkommer sedan kontinuerligt till såväl syfte med arbetsuppgifterna som till målen. Även resurspersonalen tydliggör vad arbetsuppgifterna syftar till i undervisningen genom att de får information av lärarna om lektionsinnehållet. Dessutom konkretiserar lärarna varför kunskapen är viktig för eleverna, såsom för vidare studier eller i elevens vardag. Lärarna sätter också in målet i ett sammanhang och relaterar kunskaper i olika ämnen till varandra, exempelvis i ämnet samhällskunskap där samtal kring att betala skatt kopplas till elevers upplevelser av för lite aktiviteter vid

raster och tillfällen när bristande engelskkunskaper påverkar vardagen. Eleverna bekräftar att lärarna förklarar både vad de ska lära sig och varför kunskapen är viktig för dem.

Variation i undervisningen

Undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer i syfte att stimulera eleverna att lära och utvecklas. Undervisningen genomförs till största del i hela elevgruppen, men lärarna ser ändå till att eleverna får en viss variation av aktiviteter och arbetsuppgifter. Enligt lärarna är det nödvändigt att arbetsuppgifter varierar då eleverna kan ha svårt att fokusera längre stunder varför de vanligen varvar kortare arbetspass med pauser. Lärarna ger olika exempel på arbetssätt och arbetsuppgifter som de använder i undervisningen, såsom filmvisning, högläsning, arbete med begreppskort eller tidningsartiklar. Eleverna får arbeta självständigt med individuella arbetsuppgifter och ibland arbetar de i par eller i grupp. Lärarna låter även eleverna öva på nya arbetssätt, trots att vissa elever helst arbetar på de sätt som de är vana vid. Exempelvis ser lärarna till att eleverna får öva sig på att lösa arbetsuppgifter tillsammans även om vissa elever kan ha svårt att samarbeta. För att bibehålla elevernas engagemang varierar lärarna dessutom uppgifter och aktiviteter utifrån elevernas intressen och initiativ i undervisningen. Lärarna ser också till att eleverna får visa sina kunskaper på olika sätt, såsom genom att skriva ned sina svar på små skrivtavlor som de visar läraren, eller genom olika spel i svenska och matematik där läraren på så sätt kan se vad eleverna kan.

Övningar för reflektion och diskussion

Undervisningen innehåller till viss del övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans. Visserligen förekommer det att eleverna för spontana diskussioner med varandra i undervisningen men övningar för att träna på att reflektera och diskutera tillsammans utgör endast en liten del av undervisningen. Lärarna har dock vid några tillfällen låtit eleverna få träna på vad som är lämpligt och olämpligt att säga eftersom en del elever har svårt att uttrycka sig lämpligt. Lärarna strävar även efter att så småningom arbeta efter en modell, EPA (Enskilt, Par, Alla), som innebär att eleverna först formulerar sina egna tankar om en fråga, därefter diskuterar med en klasskamrat och slutligen deltar i en gemensam diskussion i hela gruppen, men enligt lärarna fungerar det ännu inte fullt ut att använda sig av modellen. Det finns elever som behöver få öva mer på att

diskutera eftersom de har svårt både att lyssna på andras synpunkter och att uttrycka sig. Lärarna säger att även om de har som ambition att eleverna ska få möjlighet att reflektera och diskutera har de inte kommit så långt i det arbetet ännu.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver ge eleverna mer möjligheter att öva sig på att reflektera och diskutera tillsammans i undervisningen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att eleverna ges begränsade möjligheter att delta i övningar där de får träna sig på att reflektera och diskutera tillsammans. Kommunikation och samtal är viktiga för elevers kunskapsutveckling. När elever uppmuntras att reflektera och utveckla sina idéer kan det få positiva effekter på både engagemang och lärande. Det kan vara särskilt viktigt att elever som har svårt att uttrycka sig och att respektera olika åsikter får träna på detta i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektors ledning, utvecklar arbetet med att ge eleverna mer möjligheter till gemensam reflektion och diskussion i undervisningen. Förslagsvis kan detta göras genom att exempelvis frågor ställs till eleverna där svaret inte är givet så att eleverna kan ges möjlighet att pröva sina idéer, utveckla sina argument och lyssna på andras synpunkter. I detta arbete kan lärarna behöva utarbeta tydliga stödstrukturer för att alla elever ska ges möjlighet att delta i övningarna. Lärarna behöver också skapa ett öppet och tillåtande samtalsklimat genom att ta fram förhållningsregler som efterlevs så att alla elever kan komma till tals. I detta arbete kan eleverna med fördel göras delaktiga.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Inom denna frågeställning granskas om arbetssätt och arbetsuppgifter i såväl planering som genomförande är anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov. Vidare granskas om eleverna ges ett aktivt

och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang. Härtill granskas om undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem men också om det finns flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar en undervisning som möter deras stödbehov, men utvecklingsområden finns.

Anpassning och lärarstöd i undervisningen

Lärarna anpassar till viss del arbetssätt och arbetsuppgifter utifrån elevernas förutsättningar och behov. Inför elevernas skolstart på resursskolan får personalen viss information om elevernas förutsättningar och behov från personal i elevhälsan som också ansvarar för att utforma elevernas fortsatta stödbehov. Lärarna har dock begränsade samverkansformer med elevhälsans personal i arbetet med att kontinuerligt utforma elevernas stöd utifrån behoven. Enligt lärarna skulle de behöva mer kunskap om elevernas förutsättningar och behov genom kartläggningar så att de kan anpassa undervisningen ännu bättre. Utifrån den kunskap om elevernas förutsättningar och behov som lärarna har gör de emellertid vissa anpassningar. Exempelvis när klassen arbetar med ett gemensamt tema utgår läraren från gruppen men ser samtidigt till att eleverna får individuella arbetsuppgifter på en nivå och på ett arbetssätt som de klarar av. Det förekommer även att de anpassar vissa aktiviteter, exempelvis kan film visas på olika sätt för olika elever, utefter behov. Elever kan även få olika arbetsmaterial i vissa ämnen utifrån den kunskapsnivå som eleverna har i dessa ämnen.

Eleverna ges inte ett tillräckligt aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska komma i gång och bibehålla fokus på sina uppgifter. Lärarna inleder lektionerna genom att berätta för eleverna vad de ska arbeta med och vad de ska göra om de blir klara. Informationen förmedlas både muntligen och skriftligen och de olika momenten kvarstår under lektionen på tavlan. Lärarna återkommer även till elever under lektionen för att försäkra sig om att de har förstått hur de ska ta sig an uppgifterna och ger dem återkoppling på arbetet. Lärarna använder också vissa stödstrukturer såsom visuellt stöd, tidshjälpmiddel och förklaringar till olika begrepp inom ämnesområdet samt modellerar och delar in uppgifter i hanterbara delar med kortare

arbetspass, följda av paus. Även om lärarna använder olika stödstrukturer är det aktiva och individanpassade lärarstödet otillräckligt för att alla elever både ska komma i gång med arbetsuppgifter och bibehålla sitt engagemang. Det förekommer att elever är överksamma, uttalar sig nedlåtande och ägnar sig åt annat än skolarbete under lektioner utan att personalen arbetar på ett sätt som leder till att eleverna får tillräckligt stöd för att fokusera på sina uppgifter.

Struktur i undervisningen

Undervisningen har till viss del en struktur som bidrar till att skapa förutsägbarhet för eleverna, men beredskapen för att ställa om undervisningen vid behov är begränsad. Lärarna arbetar på olika sätt för att skapa förutsägbarhet för eleverna, exempelvis inleder vissa lärare skoldagen med en stunds tyst läsning. Lektionerna följer dock vanligen en struktur där lärarna inledningsvis förklarar innehållet och avslutar med en gemensam sammanfattning så att eleverna kan förberedas på vad som ska hända sedan. Vidare har lärarna vissa strategier för att ställa om undervisningen utifrån elevernas behov och dagsform. Exempelvis får elever lämna klassrummet en stund med en vuxen för att komma ned i varv för att sedan återkomma till sin uppgift och sitt skolarbete eller så kan eleverna få en kort paus. Ibland bryter läraren av pågående arbetsuppgifter och samlar hela gruppen för att spela ett spel när läraren ser att eleverna inte orkar fokusera på arbetsuppgifterna. Det förekommer dock även att strategier saknas för att förändra arbetsuppgifter eller på annat sätt hantera situationer i undervisningen när elever är överksamma eller stör undervisningen vilket leder till att studieron ibland inte är god.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver anpassa undervisningens arbetssätt och innehåll på ett sätt som ytterligare möter elevernas behov och förutsättningar samt ge eleverna ett mer aktivt och individanpassat lärarstöd.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna i begränsad omfattning anpassar undervisningen till elevernas olika behov och förutsättningar när

de planerar och genomför undervisningen. Visserligen gör lärarna vissa anpassningar utifrån den kunskap de har om elevernas behov och förutsättningar och lärarna ger även eleverna visst stöd genom olika stödstrukturer. Dock är både anpassningarna och lärarstödet otillräckliga för att alla elever ska komma i gång och behålla fokus på arbetsuppgifterna. Ett aktivt och individanpassat lärarstöd kombinerat med väl anpassade uppgifter är centralt för att eleverna ska förstå och komma i gång med sina arbetsuppgifter så att de kan lära och utvecklas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, utvecklar fler metoder för att ta reda på vilka behov och förutsättningar som eleverna har för att sedan kunna anpassa såväl uppgifter som arbetssätt efter dessa. Utifrån denna kunskap kan också metoder för att ge eleverna ett aktivt och individanpassat stöd tas fram och tillämpas. Förslagsvis kan lärarna, under rektorns ledning, inledningsvis identifiera vilka faktorer som påverkar lärarnas och den övriga personalens möjligheter att ge eleverna ett individanpassat och aktivt stöd. Exempel på faktorer att utgå ifrån kan vara materialtillgång, samverkansmöjligheter med elevhälsans personal och personalens eventuella behov av kompetensutveckling.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Inom denna frågeställning granskas om det i undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna samt om det förekommer inslag som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Vidare granskas om eleverna ges stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten. Härtill granskas om eleverna regelbundet involveras i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Arbete med motivation och lärande i undervisningen

I undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna och det förekommer vissa inslag som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation. Lärarna lyfter inför hela elevgruppen fram när eleverna gör något bra och ger dessutom regelbundet elever återkoppling på individuella uppgifter genom att tydligt visa vad som var bra i syfte att stärka deras självförtroende. Exempelvis ger lärarna beröm kopplat till uppgiftens karaktär genom att visa vad som är bra i elevens lösning eller genom att säga att eleven tänker och resonerar på rätt sätt kring en viss uppgift. Lärarna ställer även utmanande men rimliga krav på eleverna och anpassar förväntningar och krav efter deras individuella förmågor och dagsform. Lärarna uppmuntrar också eleverna genom att säga till dem att de klarar uppgifter som de tycker är svåra. Eftersom eleverna ofta har upplevt misslyckanden i skolarbetet och kan vara rädda för att misslyckas igen förekommer det att lärarna först lägger kraven på en lägre nivå för att sedan kunna höja den när läraren och eleven ser att eleven klarade uppgiften. För att uppmuntra och stärka elevernas självförtroende ber personalen ibland eleverna att hjälpa och lära personalen när de ser att det är möjligt och när elever hjälper varandra får de positiv återkoppling för detta. För att motivera eleverna arbetar lärarna och personalen dessutom med att lyfta in elevernas intresse i undervisningen. Exempelvis genom att koppla dessa till matematikuppgifter eller genom att låta elever skriva om sitt intresse som en del i engelskundervisningen.

Lärarna ger endast till viss del eleverna stöd för att medvetandegöra dem om sitt eget lärande och sina förmågor. Lärarna förmedlar främst vad eleverna kan och behöver utveckla i samband med utvecklingssamtal. I samband med utvecklingssamtal får eleverna ett material som eleverna får arbeta med för att se vad de tillsammans med lärare kommit överens om vid förra utvecklingssamtalet för att ta fram nya mål. Därefter skriver läraren tillsammans med eleverna in nya utvärderingsbara mål utifrån elevens progression. På så sätt kan eleverna se om målen kvarstår eller om de kan gå vidare och ta sig an nya mål. Det har också förekommit att lärarna har visat elever deras utveckling genom att jämföra och visa moment som eleven gjort tidigare med vad eleven klarar nu. Även om lärarna i viss mån

ser till att eleverna blir medvetna om sina framsteg och visar vad eleverna lärt sig samt vad som är nästa steg är elevernas bild att lärarna främst pratar med dem på utvecklingssamtalen om vad de har lärt sig, vilket även bekräftas av personalen.

Elevers involvering i undervisningen

Lärarna involverar till viss del eleverna i undervisningens utformning. Lärarna tar visserligen reda på hur eleverna uppfattar undervisningen genom att vid olika tillfällen fråga hur de vill arbeta och elevhälsans personal och trygghetsteam genomför enkäter där frågor om undervisningen samt trygghet och arbetsro ingår. Enligt eleverna händer det att de får ge förslag på hur de vill arbeta och det förekommer att lärarna tar hänsyn till detta. Lärarna tydliggör dock inte för eleverna hur, om vad och när de kan vara med och påverka undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver i högre omfattning arbeta för att göra eleverna medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna i begränsad omfattning synliggör elevernas lärande och förmågor för eleverna. Eleverna får visserligen viss återkoppling på sitt lärande på utvecklingssamtal men lärandet synliggörs inte kontinuerligt så att eleverna kan se sin progression. Det är viktigt att varje elev ges möjlighet att samtala om sitt lärande, även om det inte alltid leder fram till att eleverna når kunskapsmålen. Det kan vara särskilt motiverande för elever som har svårt att nå målen att få syn på vad de har lärt och att de har möjlighet att lära.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, som en första insats, inventerar de metoder lärarna använder för att tillsammans med eleverna reflektera över sitt lärande och sina förmågor. Utifrån detta kan sedan fler metoder tas fram och tillämpas i undervisningen för att regelbundet synliggöra elevernas förmågor och lärande på ett väl avvägt och anpassat sätt.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Kristina Svensson

Föredragande i ärendet har varit utredaren Gunilla Feiff

I handläggningen av ärendet har även utredaren Maria Lindersson deltagit

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 10 § skollagen framgår att i all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att en kursplan ska gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § i sistnämnda förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Enligt 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Av 3 kap 7 § skollagens fjärde och femte stycket framgår att det vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Av 10 kap 31 a § skollagen framgår att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det. Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Av 10 kap 31 b § skollagen framgår att placeringen vid resursskolan regelbundet ska följas upp och utvärderas. En elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen vid resursskolan ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt 30 §.

Av 10 kap. 35 § skollagen framgår att en fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras. Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma

deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och

tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Resursskolan i Strängnäs kommun ingår i granskningen. Enligt uppgifter från rektor går 17 elever i årskurserna 4–9 på skolenheten. Skolinspektionen besökte Resursskolan i Strängnäs den 16 oktober samt genomförde digitala intervjuer med lärare och rektorn den 20 och 22 oktober. Besöket och intervjuerna genomfördes av utredarna Gunilla Feiff och Maria Lindersson.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två lektionsobservationer, alternativ observationstid
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med övrig personal
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2026.

Bilaga 3: Utgångspunkter

Granskningen syfte

Syftet är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i *hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns* eller *i låg utsträckning*.

Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?
2. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?
3. I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Kvalitetskriterier

Fokus på kunskapsmålen

Undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål. Det tydliggörs för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment.

Variation i aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer

Undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas.

Övningar för reflektion och diskussion

Undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera elevernas kunskapsutveckling.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang.

Struktur med förutsägbarhet och flexibilitet

Undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem. Undervisningen präglas av flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov

Anpassning av arbetssätt och arbetsuppgifter

Arbetsätt och arbetsuppgifter är i såväl planering som genomförande anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov

Höga förväntningar, självförtroende och motivation

I undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna. Det förekommer inslag i undervisningen som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära.

Medvetenhet kring eget lärande och förmågor

I undervisningen ges eleverna stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Eleverna involveras regelbundet i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.